

РЕШЕНИЕ

№ 42371

гр. София, 17.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в публично заседание на 24.11.2025 г. в следния състав:

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **7163** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 226, във вр. с чл. 149, ал. 5 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по протест на прокурор при Софийска градска прокуратура (СГП), отдел „Гражданско-съдебен надзор и административно-съдебен надзор“, с който се иска обявяване нищожността на волеизявлението на административен орган – началник отдел „Пътна полиция“ при Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) за издаване на Свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) №[ЕИК] от 08.07.2022 г. на името на Г. М. Г. с ЕГН [ЕГН].

С протеста се твърди, че Г. Г. преди оспореното волеизявление има валидно СУМПС, подменено в друга държава – Обединени арабски емирства (ОАЕ), поради което издаденият дубликат на СУМПС с №[ЕИК] от 08.07.2022 г., е нищожен.

Ответникът – началник отдел „Пътна полиция“ при СДВР, изразява становище за основателност на протеста. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна – Г. М. Г., чрез адв. Б. Б. оспорва протеста. Моли съда да постанови решение, с което да бъде потвърдено волеизявлението на началник отдел „ПП“ за издаване на процесното СУМПС. Претендира разноски за осъществено процесуално представителство по предоставен списък, съгласно чл. 80 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК.

С оглед твърденията на страните, съществуването на спора и предмета на служебна проверка, съдът съобрази и приема:

Съдебното производство е образувано е във връзка с Решение № 7431 от 04.07.2025 г.,

постановено по адм. дело № 3209/2025 г. по описа на Върховен административен съд (ВАС), с което е отменено Решение № 27971 от 20.12.2024 г. по адм. дело № 8613/2024 г. на Административен съд София-град и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд при съобразяване с дадените в решението указания по тълкуването и прилагането на закона – „Първоинстанционният съд в случая не е изследвал компетентността на органа за издаване на административния акт, като не е дал указания на ответника за представяне на доказателства относно наличие на компетентност на началника на отдел „Пътна полиция“ при СДВР; не е установил коректно и в пълнота релевантните за спора факти; не е изследвал в цялост релевантните факти и обстоятелства; не е издирил и приложил относимите правни норми. Съдът не е събрал информация как са уредени двустранните отношения между Република България и ОАЕ, има ли договореност между тях по отношение правния режим на издадените СУМПС на гражданите на двете страни, както и какъв е приложимият правен ред“ и непрецизност при правната квалификация на оспорването, респ. решаващото волеизявление на съда.

Производството пред административния орган е образувано по заявление с рег. № 33255 на Г. М. Г. от 07.07.2022 г. за издаване на дубликат на СУМПС с №[ЕИК] и контролен талон. Към заявлението, съгласно чл. 16, ал. 1, т. 3 и т. 4 и ал. 2 от Наредба № 1- 157/2002 г. на МВР е приложена декларация, в която заявителят е посочил, че СУМПС е „изгубено/откраднато“ като с ръкописен текст е изписано „Книжката ми бе открадната заедно с контролния талон. Това се случи вчера.....“. За подаденото заявление административното производство е приключило с издаването на СУМПС с №[ЕИК] от 08.07.2022 г. за категории „В“, „В1“ и „АМ“ с валидност до 10.02.2031 г., връчено на Г. Г. на 18.07.2022 г.

С писмо с рег. № 3286р-3571 от 19.01.2024 г. на главен инспектор от Главна дирекция „Национална полиция“, началникът на Отдел „Пътна полиция“ при СДВР е уведомен за 103 броя върнати български СУМПС в Генералното консулство на Република България в Д., тъй като са били подменени в ОАЕ, сред които и СУМПС с №[ЕИК], издадено на 10.02.2021 г. на Г. Г.. За полученото писмо в докладна записка с Рег. № 4333р-59482 от 25.07.2024 г. на полицейски инспектор в Отдел „Пътна полиция“ - СДВР е констатирано, че СУМПС с №[ЕИК] не е било „изгубено/откраднато“, а е било подменено в друга държава – ОАЕ и е предложено на началник отдел „ПП“ предприемане на действия по обявяване на издаденото СУМПС на Г. за нищожно като бъде уведомена Софийска градска прокуратура.

Изложената фактическа обстановка съдът възприе от представените и приети като доказателства документи, съдържащи се в административната преписка по издаването на оспореното решение, включително доказателствата представените допълнително такива от ответника, изискани от съда.

На тази база следва да се посочи:

Съгласно нормата на чл. 145, ал. 1 от АПК, административните актове могат да се оспорват пред съда по отношение на тяхната законосъобразност, като разпоредбата на чл. 147, ал. 2 от АПК, съдържа възможността прокурорът да подаде протест срещу акта в случаите по чл. 16 от АПК. В чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК е предвидено, че прокурорът следи за спазване на законността в административния процес, като предприема действия за отмяна на незаконосъобразни административни актове, споразумения, административни договори и съдебни актове. Законодателят е предоставил правомощията по оспорване на административен акт, чрез подаване на протест на прокурора, без разграничение за

йерархическата му поставеност в системата на прокуратурата, с оглед общата компетентност на прокуратурата по чл. 127, т. 5 от Конституцията на Република България и чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК, т.е. прокурорът при СГП притежава процесуална легитимация за оспорване на волеизявлението за издаване на СУМПС и на самото издадено въз основа на това волеизявление СУМПС.

Протестът е допустим като подаден при упражняване правомощията на прокуратурата по чл. 16, ал. 1, т. 1 от АПК, срещу волеизявление на административен орган за издаване на СУМПС - индивидуален административен акт по чл. 21, ал. 3 от АПК (волеизявление за издаване на документ от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения, както и отказът да се издаде такъв документ), с искане за обявяване на неговата нищожност, което съгласно чл. 149, ал. 5 от АПК, не е ограничено във времето.

Разгледан по същество е основателен.

Твърди се, че акта е нищожен поради липса на компетентност на българския национален административен орган издал акта и неспазване на релевантните норми относно издаване и подновяване на СУМПС.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК, съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона. Законосъобразността на административния акт се преценява към момента на издаването му. Съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 същият следва да съдържа фактическите и правните основания за издаването му. Първите са необходим реквизит на акта и липсата им го опорочава съществено. Липсата на фактически основания представлява винаги съществено административнопроизводствено нарушение, водещо до отмяна на административния акт. Обратно, макар и да е административнопроизводствено нарушение, непосочването или погрешното посочване в акта на правното основание за издаването му не е съществено такова при условие, че актът съдържа фактическите основания за издаването си. В случая волята на органа относно упражненото от него право е ясна, а последващият контрол по приложението на закона спрямо посочените факти е изцяло допустим и възможен.

Оспореният административен акт на началник отдел „Пътна полиция“ при СДВР е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 4, ал. 1 от приложимата Наредба № I-157 от 1.10.2002 г. за условията и реда за издаване на свидетелство за управление на моторни превозни средства, отчета на водачите и тяхната дисциплина, а именно – свидетелство за управление на МПС се издава от звената „Пътна полиция“ при Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), според постоянния адрес на лицето.

В настоящият случай Г. Г. е с постоянен адрес [населено място],[жк], № 532, вход 1, ет. 3, ап.4. След изрично дадени многократно съдебни указания в тази връзка, ответника представя Удостоверение от СДВР, началник 01 сектор към отдел „човешки ресурси“ видно от което и по силата на заповед от 15.03.2022г. на министъра на вътрешните работи Т. Т. е назначен на длъжност началник отдел ПП при СДВР, като служебното му правоотношение за заеманата длъжност е прекратено със друга заповед на министъра от 19.09.2022г.

Волеизявлението за издаване на Свидетелство за управление на моторно превозно средство (СУМПС) №[ЕИК] от 08.07.2022 г. е изразено в периода на действие за заповедта за назначаване, респ. акта е постановен от компетентен орган.

Като продължение и от приложената по делото административната преписка, в докладна

записка с Рег. № 4333р-59482 от 25.07.2024 г. на инспектор в ОПП при СДВР, въз основа на писмо с рег. № 3286р-3571 от 19.01.2024 г. на инспектор при ГДНП, се установява, че СУМПС с №[ЕИК] издадено на 10.02.2021 г. не е „изгубено/откраднато“, а е подменено в друга държава – ОАЕ.

Отношенията за признаване на СУМПС между Република България и ОАЕ са уредени в Меморандума за разбирателство между Министерство на вътрешните работи на Република България и Министерство на вътрешните работи на О. арабски емирства относно взаимното признаване и подмяната на свидетелства за управление на МПС, одобрен с Решение № 338 от 21 май 2018 г. на Министерския съвет, в сила от 3 юли 2018 г., обнародван в Държавен вестник, брой 59 от 17.07.2018 г. (Меморандум), като разпоредбите на този меморандум за разбирателство се прилагат по отношение на лицата, които са граждани на една от страните. Същият е наличен и на интернет страницата на министреството/виж <https://www.mvr.bg/upload/19950/%D0%BC%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%83%D0%BC-%D0%B7%D0%B0-%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%BC%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D1%83-%D0%BC%D0%B2%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%BF%D1%83%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B8-%D0%BC%D0%B2%D1%80-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B0%D0%B5-%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE-%D0%B2%D0%B7%D0%B0%D0%B8%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%BC%D1%8F%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D0%BF%D1%81.pdf/>.

В нормата на чл. 1 от Меморандума е определено признаването на свидетелства за управление на МПС, а именно, че за целите на прилагане на този Меморандум за разбирателство, всяка страна признава валидността на свидетелство за управление на МПС, издадено от другата страна на тези граждани, които пристигат с цел пребиваване или с туристическа виза, при условие, че притежателят на свидетелството отговаря на изискванията за минимална възраст за различните категории свидетелства за управление на МПС, определени от другата страна. А чл. 2 от Меморандума съдържа пояснението, че за граждани, които пристигат с цел пребиваване, всяка от страните освобождава кандидата за подмяна на свидетелство за управление на МПС, издадено от другата страна от съответните теоретични и практически изпити и това освобождаване се ограничава до свидетелство за управление на МПС за категория за управление на леки/моторни превозни средства. В настоящият случай Г. е притежавал свидетелство за управление на МПС за категории „В“, „В1“ и „АМ“.

В чл. 3 от Меморандума са описани условията за подмяна на СУМПС като в т. 9 е посочено, че замененото свидетелство за управление на МПС се изпраща на издаващия орган в другата страна по дипломатически път.

Въз основа на принципите залегнали в Меморандума с писмо с Рег. № 3286 р-3571 от 19.01.2024 г. по описа на ГДНП, началникът на „ОПП“ е уведомен, че СУМПС с №[ЕИК], издадено на 10.02.2021 г. на Г. М. Г., [дата на раждане] е подменено в ОАЕ, тъй като в писмото е посочено, че чрез дирекция „К. отношения“ МВнР са получени 103 броя върнати български СУМПС в Генерално консулство на Република България в Д..

Доколкото нито факта на връщането на СУМПС, нито обективната докладна/писмо на н-к сектор СОИСУМПС към ГДНП са оспорени, съдът е оставил без уважение искането на заинтересованата страна за установяване прецедента по отнемане/подмяне СУМПС на чужди граждани които не са извършили нарушение на местното законодателство на територията на ОАЕ и с какъв акт се извършва тя и т.н. При липса на възражение относно приключването и крайният резултат от тази процедура напълно индиферентно за настоящият спор е как тя е точно регламентирана. Предметът на настоящото производство не е сравнително-правен анализ, а установяване на правно значими факти и отделяне спорните от безспорни такива.

С оглед на така установеното, настоящата съдебна инстанция приема, че Г. Г. е притежавал заменено свидетелство за управление на МПС, издадено от ОАЕ, тъй като разпоредбата на чл. 9, т. 3 от Меморандума замененото свидетелство за управление на МПС с №[ЕИК] е било изпратено на издаващия го орган в другата страна - на българските власти по дипломатичен път, чрез дирекция „К. отношения“ към Министерство на външните работи.

Т.е. изначалното условие за да бъде издаден дубликат на СУМПС с №[ЕИК], не са били налице съгласно изискванията на разпоредбата на чл. 160, ал. 1 от Закон за движение по пътищата (ЗДВП). Тази норма императивно предвижда, че дубликат на свидетелство за управление се издава, когато свидетелството е изгубено, откраднато, повредено или унищожено, което притежателят декларира в заявлението за издаване на дубликат, а от приложените доказателства се установява, че СУМПС с №[ЕИК] не е било „изгубено/откраднато“, а подменено в ОАЕ.

Дали подадената от Г. Г. декларация е с невярно съдържание, респ. съставомерна ли е тя за приложимостта на НК е въпрос неотносим към настоящото производство. За настоящото производство от значение е фактът, че съдържанието на тази декларация се опровергава от официални документи и изявления на държавни власти във връзка с международното сътрудничество с ОАЕ. И същата е неподкрепена с нито доказателство или оборващо твърдение от заинтересованата страна.

Основното разграничение на порочните административни актове в правната теория е разделението им на нищожни и унищожавани в зависимост от степента на порока, от който е засегнат акта. В административното право, за разлика от гражданското право липсва конкретна норма, която да регламентира в кои случаи съответният акт е нищожен и в кои случаи е унищожаван. Широко застъпено в съдебната практика е становището, че нищожни са тези административни актове, които поради радикални, основни и тежки пороци, се дисквалифицират като административни актове и въобще като юридически актове и се третират от правото като несъществуващи, поради което изобщо не могат да породят, изменят или погасят права. Съдебната практика приема, че нищожни административните актове са тези, при които са допуснати нарушения на изискванията за компетентност и форма. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 173, ал. 2 от АПК, в която не е извършено изчерпателно изброяване на хипотезите на нищожност на административния акт.

Настоящият съдебен състав споделя това становище, тъй като е безспорно, че при констатирано несъответствие от този вид, то води до пълна липса на правнорелевантна воля за издаване на административен акт - приема се по отношение на всички лица и органи, още от постановяването му, същият не е произвел правни последици. По отношение на другите основания за оспорване на административен акт, формулирани в чл. 146 от АПК, следва да се приеме, че по принцип те налагат отмяна на порочния акт като унищожаем и в изключително редки случаи на тежки нарушения на закона могат да доведат до нищожност. Това са хипотезите, в които оспорваният акт има несъществуващ адресат, невъзможен предмет, пълна липса на правно основание, непреодолимо противоречие с правната норма и др. Настоящият случай е именно такъв. При липсата на основно законово основание за издаване на процесното свидетелство, то липсва каквото и да било годно правно основание за подмяна на вече издадено такова.

Съгласно чл.160 ал.1 ЗДвП дубликат на свидетелство за управление се издава, когато свидетелството е изгубено, откраднато, повредено или унищожено, което обстоятелство притежателят е декларирал съгласно чл. 8, ал. 2 от Закона за българските лични документи.

Законодателят измчерателно и лимитативно е регламентирал хипотезите в които е допустимо издаване на дубликат – изгубено,откраднато,повредено и унищожено. Законодателят не е казал,че тези факти се установяват декларация,а само ,че това обстоятелство се декларира. Установяването на фактите от нормата следва да се извърши по общия ред. И наличието на подобна декларация не може да санира констатираният порок, а именно – пълна липса на предпоставки за издаване на акта, които предпоставки освен това органът е бездействал да установи, а се е задоволил единствено с декларацията. Цитираната разпореда не придавана на тази декларация презумптивна доказателствена стойност нито значение равнозначно на съответният факт, нито я определя като единственото средство за установяване и доказване осъществяването на съответният факт. Ето защо и като се задоволил единствено с подадената от лицето декларация, без да извърши необходимата проверка, ответника е допуснал процесуално нарушение довело до е постановяване на акт при пълна липса на предпоставки за издаването му. Постановяването на един административен акт при пълна липса на предпоставки затова,нещо повече – при забрана за постановяването на подобен акт ако не бъдат установени категорично не може да се квалифицира като нарушение на материалния закон, а следва да бъде подведено под най-тежкия порок на административния акт,а именно – нищожност.

И доколкото липсата на процесуална активност на администрацията и наличието на декларация от лицето са довели до положение на „висяща“ нищожност, то висъщността е преодоляна чрез доказателствената дейност на протестиращият и фактите по спора,респ. прогласяването и е единственият възможен изход.

По делото не се прави искане за присъждане на разноски от Софийска градска прокуратура, поради което съдът не дължи произнасяне.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 34-ти състав,

Р Е Ш И:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА на волеизявление на началник отел „Пътна полиция“ при Столична дирекция на вътрешните работи за издаване на Свидетелство за управление на моторно превозно средство №[ЕИК] от 08.07.2022 г. на името на Г. М. Г. с ЕГН [ЕГН].

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от

съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

Съдия: